

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยใช้แนวทางโครงการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมโลก “รักษบวร รักษาศีล ๕”

ความสำคัญของวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

เนื่องด้วยโรงเรียนเฟื่องฟ้าวิทยาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน เป็นความมุ่งหวังที่จะสร้างผู้นำเยาวชนต้นแบบด้านศีลธรรม โดยผ่านการฝึกในกิจวัตรประจำวันอย่างต่อเนื่องจนเป็นนิสัยควบคู่กับการทำกิจกรรมสร้างสรรค์สังคมและการเรียนรู้เรื่องพระรัตนตรัยและศาสนาที่ตนนับถือ โดยความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียน ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมไทยที่จะช่วยปลูกฝังรากลึกทางศีลธรรม และคุณธรรมเข้าสู่จิตใจเยาวชนต้นแบบได้อย่างยั่งยืน และสามารถถ่ายทอดศีลธรรม คุณธรรม ความดี แนวทางการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องต่อตนเอง คนรอบข้าง และสังคมต่อไป

อีกทั้งโรงเรียนเฟื่องฟ้าวิทยาได้เข้าร่วมโครงการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมโลก “รักษบวร รักษาศีล ๕” จังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นโครงการที่พัฒนาผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นระบบ มีกระบวนการฝึกที่ชัดเจน มีการบูรณาการทางด้านศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมลงสู่กิจวัตรในห้องเรียน และโรงเรียนยังส่งเสริมกิจกรรมด้านศีลธรรมร่วมกับวัดและชุมชน เพื่อสร้างเยาวชนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนโยบายกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น แผนการพัฒนาศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) รวมถึงหน่วยงานทางการศึกษาอื่น ๆ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นเยาวชนที่ดี เก่ง มีคุณภาพ เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมและประเทศชาติสืบไป

จากความสำคัญดังกล่าวที่ต้องการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนสู่ความยั่งยืน โรงเรียนเฟื่องฟ้าวิทยาจึงได้นำทฤษฎี Learning by Doing (John Dewey) การเรียนรู้โดยวิธีปฏิบัติ ซึ่งเป็นเทคนิคเชิงรุกที่เน้นการสร้างความรู้ผ่านประสบการณ์และการไตร่ตรองในสภาพแวดล้อมจริง โดยคำนึงถึงข้อผิดพลาดเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ เด็กจะเกิดความรู้ขึ้นได้เมื่อมีการลงมือทำ ซึ่งการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำจะเกิดขึ้นได้ เมื่อมีการทำสิ่งต่าง ๆ อีกทั้งยังได้นำทฤษฎีอริสโตเติล เรื่อง คุณธรรม (Aristotelian Virtue Ethics) ซึ่งเชื่อว่าคุณธรรมเกิดจากการกระทำซ้ำ ๆ ผ่านการฝึกฝน จนทำให้เกิดความเคยชิน และในที่สุดกลายเป็นนิสัยที่ฝังลึกในตัวบุคคล มีการใช้วงจรเดมมิ่ง PDCA (Edwards W. Deming) ทำการสังเคราะห์เป็นกระบวนการในการพัฒนากิจกรรม จนเกิดเป็น โครงการคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยใช้แนวทางโครงการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมโลก “รักษบวร รักษาศีล ๕” ซึ่งมีกรอบแนวคิดในการพัฒนา

ดังนี้

การพัฒนาคูณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยใช้แนวทางโครงการฟื้นฟูศีลธรรมโลก
รักษั้วร รักษัศีล ๘

ทฤษฎี Learning by Doing (John Dewey) การเรียนรู้
โดยวิธีปฏิบัติ ซึ่งเป็นเทคนิคเชิงรุกที่เน้นการสร้างความรู้
ผ่านประสบการณ์และการไตร่ตรองในสภาพแวดล้อมจริง
โดยคำนึงถึงข้อผิดพลาดเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ เด็ก
จะเกิดความรู้ขึ้นได้เมื่อมีการลงมือทำ

ทฤษฎีอริสโตเติลเรื่องคุณธรรม (Aristotelian
Virtue Ethics) ซึ่งเชื่อว่าคุณธรรมเกิดจากการ
กระทำซ้ำ ๆ ผ่านการฝึกฝน จนทำให้เกิดความ
เคยชิน และในที่สุดกลายเป็นนิสัยที่ฝังลึกในตัว
บุคคล

วงจรเดมมิ่ง PDCA (Edwards W.
Deming) ทำการสังเคราะห์เป็น
กระบวนการในการพัฒนากิจกรรมการ

เรียนรู้

การพัฒนาคูณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยใช้แนวทางโครงการฟื้นฟูศีลธรรมโลก
รักษั้วร รักษัศีล ๘

จะเห็นได้ว่า “โครงการคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยใช้แนวทางโครงการฟื้นฟูศีลธรรมโลก “รักษั้วร รักษัศีล ๘” เป็นการสะท้อนผลการดำเนินงานจากการวิเคราะห์ตนเองไปสู่การวางแผน (PLAN) การปฏิบัติตามแผนและลงมือปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ (DO) การติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานด้วยการติดตาม (CHECK) และปรับปรุงการดำเนินการ ทำให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (ACT) ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

วัตถุประสงค์และเป้าหมายในการพัฒนา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนดี มีศีลธรรม มีคุณธรรม จริยธรรม
2. เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ผ่านกิจวัตรในห้องเรียน
3. เพื่อส่งเสริมนโยบายด้านคุณธรรมจริยธรรมของกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานทางการศึกษาอื่น ๆ

เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

1. นักเรียนระดับการศึกษาปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ ๘๐

เชิงคุณภาพ

1. นักเรียนเป็นคนดี มีศีลธรรม มีคุณธรรม มีความประพฤติดี มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ผ่านกิจวัตรในห้องเรียน

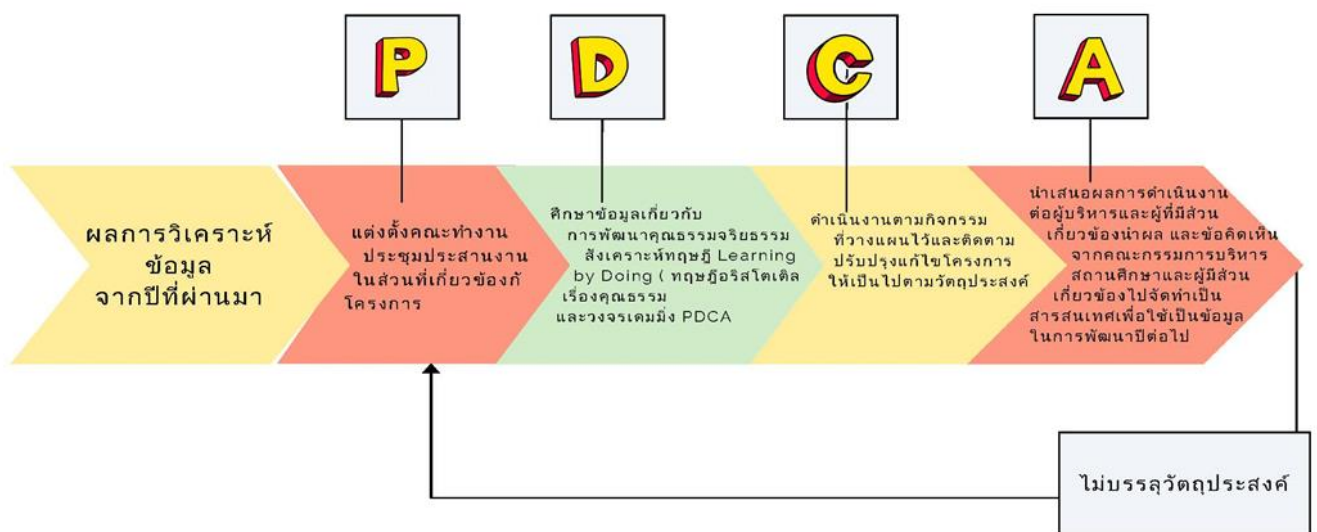
ประโยชน์/ความสำคัญ

๑. โรงเรียนมีแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่เป็นระบบและมีทิศทางเดียวกัน มีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างยั่งยืน และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสถานศึกษาอื่น ๆ ได้
๒. ครูระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมด้านศีลธรรมร่วมกับวัดและชุมชน เพื่อสร้างนักเรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดี
๓. นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ผ่านกิจวัตรในห้องเรียนส่งผลให้นักเรียนเติบโตไปเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมและประเทศชาติ

ขั้นตอนการดำเนินงานการพัฒนาโครงการคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยใช้แนวทางโครงการฟื้นฟูศีลธรรมโลก “รักษั้บวร รักษั้ศีล ๕”

โรงเรียนเพื่อองฟ้าวิทยาดำเนินการการพัฒนาโครงการคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยใช้แนวทางโครงการฟื้นฟูศีลธรรมโลกรักษั้บวร รักษั้ศีล ๕ โดยมีรูปแบบการดำเนินงาน ดังนี้

- ๑) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน
- ๒) สั้งเคราะห์ทฤษฎี Learning by Doing (John Dewey) ทฤษฎีอริสโตเติล เรื่อง คุณธรรม (Aristotelian Virtue Ethics) และวงจรเดมมิง PDCA (Edwards W. Deming) และนำมาประยุกต์เป็นโครงการคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยใช้แนวทางโครงการฟื้นฟูศีลธรรมโลก “รักษั้บวร รักษั้ศีล ๕”
- ๓) ร่วมกันสนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และกำหนดแนวทางในการพัฒนาโครงการคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยใช้แนวทางโครงการฟื้นฟูศีลธรรมโลก “รักษั้บวร รักษั้ศีล ๕”
- ๔) แต่งตั้งคณะทำงาน ประชุมประสานงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
- ๕) ดำเนินงานตามกิจกรรมที่วางแผนไว้และติดตามปรับปรุงแก้ไขโครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
- ๖) ร่วมกันประเมินผลการดำเนินงานโดยใช้แบบติดตามการดำเนินงาน
- ๗) รายงานและนำเสนอผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
- ๘) นำผลการดำเนินงานและข้อคิดเห็นจากคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไปจัดทำเป็นสารสนเทศเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปีต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินงานการพัฒนาโครงการคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยใช้แนวทางโครงการฟื้นฟูศีลธรรมโลกรักษั้บวร รักษั้ศีล ๕

ขั้นตอนการนำแบบอย่างที่ดีไปใช้

๑. ขั้นตอนที่ ๑ ประชุมแต่งตั้งคณะทำงานโครงการคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยใช้แนวทางโครงการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมโลก “รักษั้บวร รักษาศีล ๕”
๒. ขั้นตอนที่ ๒ ครูและบุคลากรศึกษาทำความเข้าใจ รับทราบหลักเกณฑ์วิธีการรับสื่อและคู่มือครู
๓. ขั้นตอนที่ ๓ สาธิตและฝึกปฏิบัติการ กับคณะครูตามบทฝึก โดยระดับประถมศึกษา ๗ บทฝึก ระดับปฐมวัย ๓ บทฝึก แบ่งเป็น อนุบาล ๑ (๑ บทฝึก) อนุบาล ๒ - ๓ (๓ บทฝึก)
๔. ขั้นตอนที่ ๔ ปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่วางไว้ และรวบรวมข้อมูลโดยระดับปฐมวัยใช้สมุดบันทึกความดี ระดับประถมศึกษาใช้สมุดบันทึกความดี 3 TO 1
๕. ขั้นตอนที่ ๕ ติดตามประเมินผลโดยใช้เครื่องมือ ดังนี้ ระดับปฐมวัย แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม ระดับประถมศึกษา แบบบันทึกการติดตามความดี โรงเรียนต้นแบบศีลธรรม
๖. ขั้นตอนที่ ๖ ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันทุกฝ่าย เพื่อนำไปสู่การวางแผนเพื่อพัฒนาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป ตามหลักการปรับปรุงเพื่อประกันคุณภาพตามวงจรเดมมิ่ง PDCA : Plan (วางแผน), Do (ปฏิบัติ), Check (ตรวจสอบ) และ Act (การดำเนินการให้เหมาะสม) ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

ผลการดำเนินงาน/ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลที่เกิดกับสถานศึกษา

โรงเรียนเฟื่องฟ้าวิทยาได้ยกระดับและสร้างมาตรฐานการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสิ่งที่เป็นตัวชี้วัดชัดเจนของผลการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม จนเกิดเป็นนิสัยที่ดิงาม คือ การได้รับโล่รางวัลประกาศเกียรติคุณ และทุนการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ และปีการศึกษา ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖ และได้รับการเข้าเยี่ยมชม เพื่อศึกษาดูงานจากผู้บริหาร คณะครู นักเรียน จากโรงเรียนชั้นนำ คือ ดัก วาปิส (Xahn Tue Duk) ประเทศเวียดนาม มาเยี่ยมชมการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบของโรงเรียนเฟื่องฟ้าวิทยา เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๗ แล้วนำกลับไปให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัยที่ดิงามตาม ๗ บทฝึก

ผลที่เกิดกับครูและบุคลากร

ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาตนเอง และมีหลักในการปฏิบัติ รวมทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้มาถ่ายทอดให้กับนักเรียน ทำให้มีความภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นเยาวชนที่ดี เก่ง และมีคุณภาพ

ผลที่เกิดกับนักเรียน

นักเรียนได้รับการปลูกฝังให้เป็นคนดี มีศีลธรรม มีคุณธรรม มีจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ผ่านกิจกรรมในห้องเรียน ส่งผลให้นักเรียนเรียนเป็นเยาวชนที่ดี เก่ง มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมและประเทศชาติสืบไป

ผลที่เกิดกับชุมชน

ผู้ปกครองและชุมชนมีความภูมิใจในบุตรหลาน ให้ความไว้วางใจและเชื่อมั่นในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ส่งผลให้มีการส่งเสริมพัฒนาการให้กับบุตรหลานจากที่บ้านและเข้ามาศึกษาในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีคณะศึกษาดูงานจากหน่วยงานต่าง ๆ มาศึกษาดูงานมากยิ่งขึ้น ซึ่งถือได้ว่าโรงเรียนเฟื่องฟ้าวิทยาเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีศีลธรรม มีคุณธรรม มีจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ผ่านกิจกรรมในห้องเรียน

ปัจจัยความสำเร็จ

๑. สิ่งที่จะช่วยให้งานวิชาการของโรงเรียนเฟื่องฟ้าวิทยาได้รับการพัฒนาจนประสบความสำเร็จ ในด้านการสร้างมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ เกิดจากการวางแผนงานร่วมกันของทุกฝ่าย ที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียนร่วมกัน รวมทั้งการให้ความร่วมมือของครูผู้สอน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามแผนงานอย่างชัดเจนในทุกขั้นตอน

๒. การกำกับ ติดตาม ช่วยเหลือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ

บทเรียนที่ได้รับ

ข้อมูลที่ได้รับจากการนำโครงการคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยใช้แนวทางโครงการฟื้นฟูศีลธรรมโลก “รักษบวร รักษศีล ๕” ไปใช้ คือ ทำให้โรงเรียนสามารถพัฒนานักเรียนทางด้านคุณธรรม จริยธรรมได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการติดตามตรวจสอบและหาสาเหตุในการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งผลที่ได้รับตามมา คือ การเข้าสู่กระบวนการติดตามและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน การพัฒนาครูและผลงานทางด้านคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

การเผยแพร่

๑. ผู้บริหาร คณะครู นักเรียน จากโรงเรียนชั้นห้ ตื่อ ดึ๊ก วาบิส (Xahn Tue Duk) ประเทศเวียดนาม
เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๗

๒. เว็บไซต์โรงเรียน www.ffwschool.ac.th

๓. Facebook โรงเรียน : @ffwth

ภาคผนวก

